

Tiedosta toimintaan

Lahden koulu-terveyskyselyn tulosten hyödyntämisen toimintamalli 2019

Kouluterveyskysely tarjoaa

- ✓ Valtakunnallista ja kaupunkitasoista seurantatietoa 10–20 -vuotiaiden lasten ja nuorten hyvinvoinnista, terveydestä, elinoloista, osallisuudesta ja palveluista.
- ✓ Lasten ja nuorten tuottamaa tietoa
 - **elinoloista:** mm. vanhemmuus, ystävät, väkivalta
 - **kouluoloista:** mm. työolot, osallisuus, kiusaaminen
 - **terveydestä:** mm. oireet, masentuneisuus, ylipaino
 - **terveystottumuksista:** mm. liikunta, nukkuminen, ruokailu, hampaiden harjaaminen, ruutuaika
 - **oppilas- ja opiskelijahuollosta:** mm. avun saaminen, kouluja
- ✓ opiskeluterveydenhuollon palvelut

Kouluterveyskyselyn vahvuuksia

- ✓ Tietoa lasten ja nuorten kokemuksista ja näkemyksistä
- ✓ Korkea vastausprosentti
- ✓ Pitkän aikavälin trenditieto
- ✓ Vertailumahdollisuus: kunnat, maakunnat, valtakunta
- ✓ Taustatiedot: sukupuoli, ikä ja koulutusaste
- ✓ Kaupunkitasoisen tiedon lisäksi koulu- ja oppilaitoskohtaista tietoa

Kouluterveyskyselyn toteutus

- ✓ Toteutuksesta vastaa Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL)
- ✓ Toteutetaan valtakunnallisesti parittomien vuosien keväällä (maalis-huhtikuu)
- ✓ Toteutustapana opettajan ohjaamana sähköinen luokkakysely, vastaaminen nimettömästi
- ✓ Perustulokset ovat maksuttomia
- ✓ Tulokset tulevat THL:n sähköiseen raportointialustaan (kaupunkitasoiset tulokset ovat avoimia kaikille ja koulukohtaiset tulokset ovat salasanan takana)

Kouluterveyskyselyn kohderyhmä

Perusopetuksen 4. ja 5. vuosiluokkien oppilaat

Perusopetuksen 4. ja 5. vuosiluokkalaisten vanhemmat

Perusopetuksen 8. ja 9. vuosiluokkien oppilaat

Lukioiden 1. ja 2. vuoden opiskelijat

Ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijat

Lisätietoa kyselystä:

<https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kouluterveyskysely>

Kyselystä saadun tiedon hyödyntämisen vaiheet

1. Tulevasta kyselystä tiedottaminen ja vastaamisen tärkeyden painottaminen
2. Kyselyaineiston keruu
3. Tuloksiin tutustuminen ja yhteenvedon teko
4. Tulosten jatkotyöstö (tulosten vertailu: aika, alue, sukupuoli, ikä, ym.)
5. Tuloksista tiedottaminen
6. Tulosten hyödyntäminen toiminnan suunnittelussa ja kehittämistoimenpiteiden miettimisessä
7. Kehittämistoimenpiteiden seuranta ja arviointi

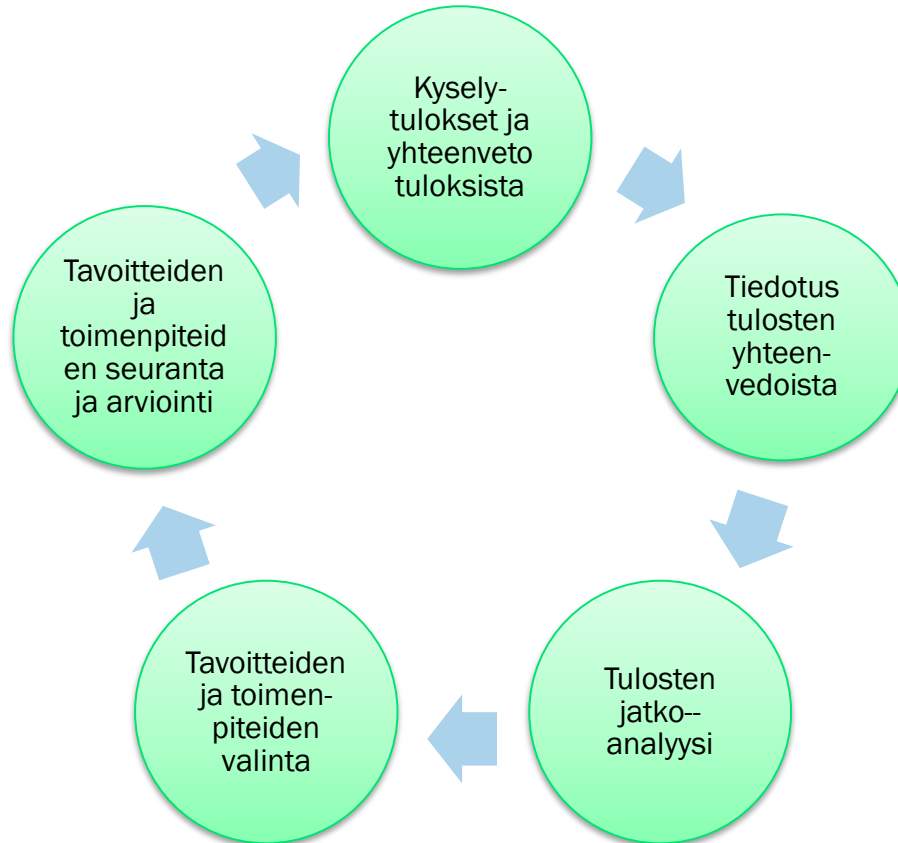
Prosessi alkaa jo ennen kyselyyn vastaamista

Lähestyvää tiedonkeruuta käsitellään perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen johtoryhmissä.

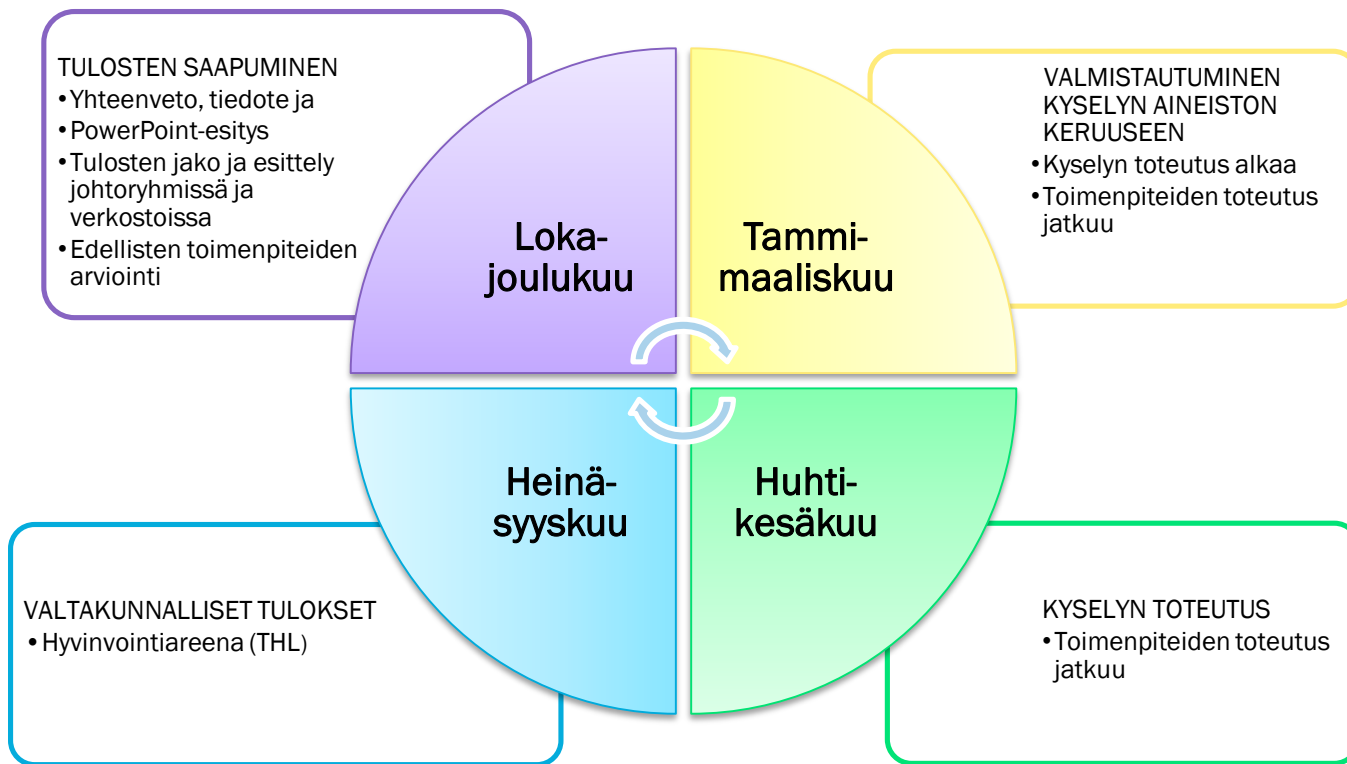
Koulujen ja oppilaitosten rehtoreita muistutetaan kouluterveyskyselystä hyvissä ajoin ennen kyselyn keruuta.

Oppilaitosten edustajille painotetaan kyselyn merkitystä hyvinvointitiedon lähteenä ja tiedolla johtamisen työkaluna.

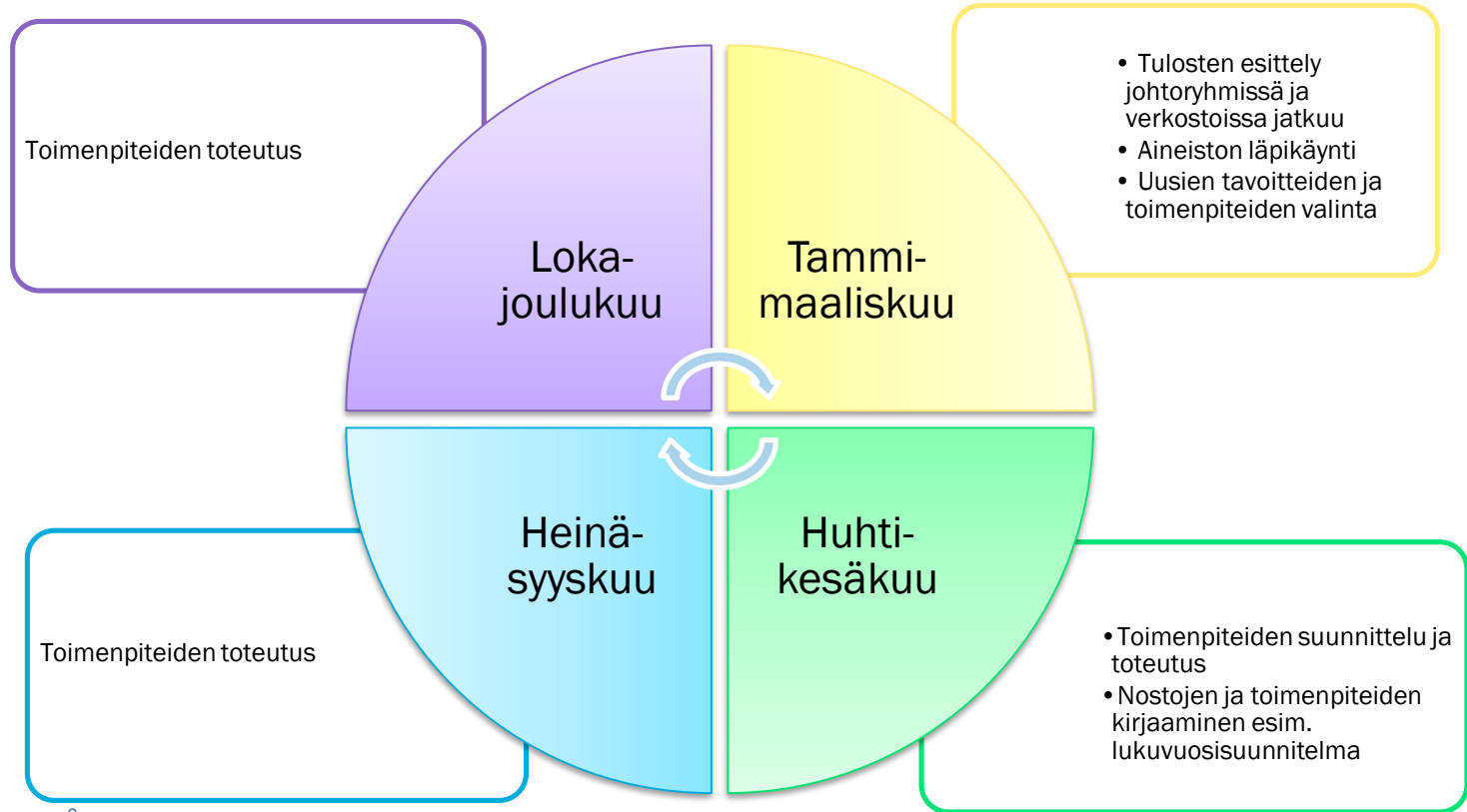
Tieto – toimenpiteet – seuranta

Vuosikello: parittomat vuodet uusi kysely

Vuosikello: parilliset vuodet

Kaupunkitasoiset tulokset

THL:n raportointijärjestelmä

- ✓ Tiedot lajiteltu seitsemään ilmiöalueeseen
- ✓ Yhteensä noin 250 indikaattoria.
- ✓ Raportointijärjestelmästä löytyy tarkemmat kuvaukset indikaattoreista
- ✓ Huomioi vastaajamäärät per indikaattori
- ✓ Tietoja voi tarkastella ja tallentaa kuvina tai Excel taulukkoina
- ✓ Tutustu myös THL:n opastusvideoihin ja käyttöliittymän ohjeisiin
<https://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-japerheet/tutkimustuloksia>

Kouluterveyskyselyn tulosten hyödyntäminen päätöksenteossa

- ✓ Kaupunkitasoiset tulokset löytyvät THL:n raportointijärjestelmästä <https://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tutkimustuloksia>
- ✓ kouluterveyskyselytyöryhmän jäsenet (edustus sivistä, konsernipalveluista ja hyvinvoinnin ja osallisuuden toimialalta):
 - Käyvät tulokset läpi ja tekevät niistä yhteenvedon (ilon- ja huolenaiheet)
 - Tekevät tuloksista tiedotteen yhteistyössä viestinnän kanssa
 - Tiedottavat tuloksista toimialojen johtoryhmille, toimialojen ja tulosalueiden yhteyshenkilöille ja verkostoille
 - Tekevät PowerPoint-esityksen päätuloksista
 - Esittelevät tuloksia toimijoille ja toimittavat materiaalin tarvittaville tahoille
 - Kokoontuvat tarpeen mukaan ja tarvittavalla kokoonpanolla

Kouluterveyskyselyn tuloksista tietoa Lahden internet-sivuille

- ✓ Lahden kaupungin tiedote kaupungin internet-sivuille
- ✓ Linkki THL:n sähköiseen raportointialustaan toimitetaan mahdollisimman laajalla jakelulla kaikille toimijoille.

Tuloksia hyödynnetään:

- Kaupunkitasoisessa hyvinvointiraportoinnissa
- Toimialoilla toiminnan kehittämisessä
- Ylisektorisissa verkostoissa toiminnan kehittämisessä, esim. alueellisissa hyvinvointiseminaareissa

Työryhmät ja verkostot, joille tiedotetaan uusista kouluterveyskyselyn tuloksista

Toimialojen johtoryhmät

Lautakunnat ja jaostot

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä

Lasten ja nuorten hyvinvointiryhmä ja alueelliset hyvinvointiryhmät

Oppilas- ja opiskelijahuollon ohjausryhmät

Nuorisovaltuusto

Yhteistyötahot (mm. seurakunnat, järjestöt, poliisi, ym.)

Kuntalaiset (internet-sivut, sosiaalinen media, vanhempainillat, ym.)

Työryhmien jäsenet vastaavat tiedottamisesta omista verkostoissaan!

Koulu- ja oppilaskohtaiset tulokset

Koulu- ja oppilaitoskohtaiset tulokset

- Koulu- ja oppilaitoskohtaiset tulokset tulevat THL:n raportointijärjestelmään salasanan taakse.

Koulu- ja oppilaitoskohtaiset salasanat lähetetään:

- Koulujen ja oppilaitosten rehtorit

Kouluastekohtaiset salasanat lähetetään:

- Perusopetuksen johtoryhmä (perusopetus)
- Lukiojohtaja
- Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon esimiehet

Lahden prosessi peruskouluissa ja oppilaitoksissa

Rehtori

Vastaanottaa salasanan koulukohtaisiin tuloksiin ja kaupunkitasoisen saatekirjeen, jossa on ehdotus tulosten läpikäynnistä ja hyödyntämisestä

OHR

Käsittelee THL:n lähettämiä tuloksia ja nostaa esille koulukohtaisia asioita

Opettajat

Käsittelevät tuloksia ottaen huomioon OHR:n tekemät nostot

Oppiaat/
opiskelija

Tietoa tuloksista, niiden jatkotyöstö ja kehittämiskohteiden ja toimenpiteiden työstö

Huoltajat

Tietoa tuloksista, niiden jatkotyöstö ja kehittämiskohteiden ja toimenpiteiden työstö

Yhteistyö-
kumppanit

Tietoa tuloksista, niiden jatkotyöstö ja kehittämiskohteiden ja toimenpiteiden työstö

Esimerkkejä Kouluterveyskyselyn tulosten hyödyntämisestä kouluissa ja oppilaitoksissatulosten hyödyntämisestä

- ✓ Oppilaitos tekee omat nostot eli valitsee asiat/aiheet, joiden kanssa he työskentelevät seuraavat kaksi vuotta
- ✓ Oppilaitoksen lukuvuosisuunnitelmaan kirjataan kouluterveyskyselyn tulosten perusteella tehdyt nostot
- ✓ koulujen ja oppilaitosten terveellisyyden ja turvallisuuden arviointiraportissa hyödynnetään kouluterveyskyselyn tuloksia ja kirjataan tehdyt nostot
- ✓ Kehittämistyön seurannassa ja arvioinnissa hyödynnetään kouluterveyskyselyn tuloksia: näkyvätkö tehdyt toimenpiteet muutoksena kouluterveyskyselyn tuloksissa
- ✓ Opetustunneilla käytetään kouluterveyskyselyn tuloksia opetusmateriaalina

Tuloksiin tutustuminen ja niiden jatkotyöstö

- ✓ Yksittäisten kysymysten prosenttiosuuksia (nykytila)
- ✓ Vertaile vastauksia
 - aikaisempiin vastauksiin (trenditieto)
 - tyttöjen ja poikien välillä
 - Lahden kaupunkitasoisiin, muiden Päijät-Hämeen kuntien ja valtakunnallisiin tuloksiin
- ✓ Kirjaa ylös ilon- ja huolenaiheet
- ✓ Tuloksia on hyvä käsitellä eri ammattiryhmissä sekä moniammatillisesti oppilaiden ja opiskelijoiden, huoltajien, esimerkiksi nuorisotoimen, järjestöjen ja muiden tahojen kanssa nosto ja toimenpide-ehdotusten kokoamiseksi

Kouluterveyskyselyn tulosten hyödyntäminen oppilaiden/opiskelijoiden kanssa

Tulosten läpikäynti oppitunnin aikana, kytkeminen oppiaineisiin

Aamunavaus kouluterveyskyselyn tuloksista

Infotaulu koulun käytävälle kouluterveyskyselyn tuloksista

Infopaketti koulun internet-sivuille tai Facebook-sivuille

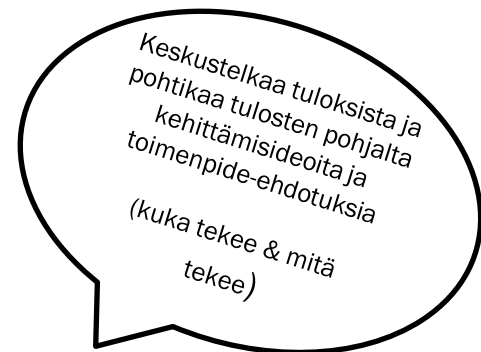
Tulosten läpikäynti tietovisana

Keskustelutilaisuus, työpaja tai opiskeluhuoltamo, jossa käydään läpi tuloksia ja pohditaan kehittämis- sekä toimenpide-ehdotuksia

Ulkopuolisen fasilitaattorin järjestämä keskustelutilaisuus, jossa laaja osallistujajoukko (oppilaita/opiskelijoita, oppilaitoksen henkilökuntaa, valtuutettuja, huoltajia ja/tai kumppaneita, ym.)

Teemaviikko tai -päivä (esim. hyvinvointiviikko)

Oppilaskunnan hallituksen osallistuminen tulosten läpikäyntiin ja jatkotyöseen

Lisää vinkkejä Innokylän sivuilta: <https://www.innokyla.fi/web/malli18920424>

Kouluterveyskyselyn tulosten hyödyntäminen huoltajien kanssa

Wilma-viesti huoltajille tai infopaketti koulun internet ja/ tai Facebook-sivuille kouluterveyskyselyn tuloksista ja koulun nostoista

Infopaketti ja keskustelua tuloksista vanhempainillassa, kodin ja koulun yhteistyöpäivässä, vanhempainyhdistyksen kokouksessa tai esim. laajoissa terveystarkastuksissa

Teemallinen vanhempainilta (tai sarja vanhempainiltoja) kouluterveyskyselyn tulosten ja/tai koulun nostojen mukaan. Myös alueellinen vanhempainilta on yksi mahdollisuus (huom! ala-, yläkoulujen ja toisen asteen oppilaitosten yhteistyö)

Tärkeää on tulosten esittely, yhteinen keskustelu ja kehittämisideoiden kokoaminen!

Kouluterveyskyselyn tulosten hyödyntäminen oppilaitoksen yhteistyökumppaneiden kanssa

sähköpostiviesti
kouluterveyskyselyn tuloksista ja
koulun nostoista

infopaketti tai juttu koulun
internet-sivuille, lehteen tai
Facebook-sivuille

Yhteistyökumppaneiden
kutsuminen vanhempainiltaan,
kodin ja koulun yhteistyöpäivään
tai muuhun vastaavaan

Yhteistyörakenne, yhteyshenkilöt ja taustamateriaali

Tukimateriaalia kouluterveyskyselyn hyödyntämiseen

- ✓ PowerPoint -esitys lapsille ja nuorille kouluterveyskyselystä esitettäväksi luokassa ennen kyselyn toteutusta
- ✓ Tiedote kaupunkitasoisista tuloksista
- ✓ PowerPoint -esitys kaupunkitasoisista tuloksista
- ✓ Ohjeistus koulu- ja oppilaitoskohtaisten tulosten hyödyntämisestä
- ✓ Vinkkilista tulosten hyödyntämisestä koulujen ja oppilaitosten työskentelyssä
- ✓ Viestipohja Wilma-viestiin huoltajille

Yhteenvetoa 2019: ilon aiheita

- Keskusteluyhteys vanhempien kanssa parantunut
- Opettajat aiempaa kiinnostuneempia oppilaiden kuulumisista
- Nukkuminen lisääntynyt
- Kiusaaminen vähentynyt
- Humalajuominen vähentynyt
- Rahapelaaminen vähentynyt
- Tupakointi vähentynyt

Huolenaiheita

- Mielialapulmat/ ahdistuneisuus kaikissa ikäryhmissä ja erityisesti tytöillä
- Aamupalan ja koululounaan syöminen vähentynyt
- Kannabiskokeilut yleisiä toisella asteella ja huumeiden saaminen koetaan helpoksi kaikissa ikäryhmissä
- Yksinäisyys/ ei yhtään kaveria yleistä kaikissa ikäryhmissä ja tunne siitä, että on tärkeä osa luokkayhteisöä heikentynyt (paitsi lukiolaisilla, mutta valtakunnallisessa vertailussa lukioissa ei vielääkään hyvä tulos)
- Lukiolaisilla paljon kokemusta elämän tarkoituksettomuudesta, ahdistusta ja uupumusta
- 4.-5. luokkaisilla tulosten heikkenemistä koulunkäynnistä pitämisessä, tehtävistä innostumisessa, koulustressissä, elämään tyytyväisyydessä: ei juurikaan poikkeamaa valtakunnallisista keskiarvoista, mutta syytä huomata trendi

Yleistä

- Kaiken kaikkiaan monet huolenaiheet kasautuvat tytöille
- Yläkoulujen osalta monissa asioissa edistytty tai pysytty hyvällä tasolla (kiusaaminen, luokkayhteisöön kuuluminen, nukkuminen, kannabiskokeilut, elämään tyytyväisyys)
- Ammatillisessa koulutuksessa myös tulokset monilta osin parantuneet
- 4.-5. -luokkalaisilla edellisessä mittauksessa ei juurikaan huolenaiheita, nyt laskevan trendin vuoksi syytä huomioida tämä ikäryhmä

**Kouluterveyskysely on lasten ja nuorten
ääni, jota kannattaa kuunnella.
Kiitos!**

LAHTI

LAHTI